

1 Inleiding

De commissie doorstroomvennootschappen heeft de volgende opdracht: 'De commissie heeft tot taak om vanuit haar deskundigheid onderzoek te doen naar het fenomeen doorstroomvennootschappen in al zijn aspecten en te adviseren over beleidsopties naar aanleiding van dit onderzoek.'

In verband met deze opdracht zal ik in dit paper het fenomeen doorstroomvennootschappen proberen te beschrijven. Uit publicaties in de media komt naar voren dat lang niet iedereen blij is met het bestaan van doorstroomvennootschappen. Daar staat tegenover dat er ook geld wordt verdiend met of door doorstroomvennootschappen in Nederland. Door zowel negatieve als positieve denkbeelden over doorstroomvennootschappen in kaart te brengen wil ik dit fenomeen doorgronden. Zijn er wellicht verschillende typen doorstroomvennootschappen te onderscheiden?

Als een maal duidelijk is wat bedoeld wordt met doorstroomvennootschappen dan zal ik beschrijven hoe de relevante omstandigheden zich ontwikkelen voor deze groep vennootschappen. Aansluitend zal ik een poging doen een route te formuleren om tot beleidsopties te komen.

2 Wat zijn doorstroomvennootschappen?

2.1 Van brievenbusfirma tot BFI

In de media worden doorstroomvennootschappen doorgaans aangeduid als brievenbusmaatschappijen of brievenbusfirma. In het artikel 'Geen 'dubbele petten' meer in Haagse adviescommissie fiscaliteit' het FD van 2 november 2020 verwoord men dit als volgt:

'<...> Dat geldt al meteen voor de binnenkort te lanceren commissie die moet adviseren over de toekomst van doorstroomvennootschappen. Deze 'brievenbusmaatschappijen' worden nu vaak misbruikt voor belastingontwijking of -ontduiking. 'Ik zie met enige verbazing de vermenging van sommige beroepen', zei Vijlbrief. Hij wil adviezen van een commissie waarin mensen zitten die 'niet gekleurd zijn door hun achtergrond'. <...>'

Waar houdt een dergelijke brievenbusmaatschappij of brievenbusfirma zich (niet) mee bezig? Wikipedia geeft het volgende antwoord:

' Een entiteit die zich louter op papier in een [belastingparadijs](#) vestigt om de belastingen in eigen land te ontwijken, in eigendom van buitenlandse firma. Een brievenbusfirma heeft geen personeel, kantoor of eigen activiteiten. Een brievenbusfirma wordt bestuurd door een trustkantoor. Een trustkantoor voert de directie van meerdere of soms heel veel brievenbusfirma's. Brievenbusfirma's fungeren altijd als een doorgeefluik. Een bestuurder van een brievenbusfirma moet een vergunning van DNB hebben onder de wet toezicht trustkantoren (WTT). Een brievenbusfirma besturen zonder vergunning is een overtreding van die wet. Het register van trust vergunningen is openbaar en te vinden op www.dnb.nl.'

Het lijkt te gaan om een kunstmatige tussenschakel zonder eigen bestaansgrond of personeel. De DNB heeft een toezichthoudende functie. DNB blijkt doorstroomvennootschappen aan te duiden als Bijzondere Financiële Instellingen, afgekort BFI's. In de toelichting op het aanmeldingsformulier van de DNB voor deze BFI's blijkt het te gaan om:

'ondernemingen of instellingen, ongeacht de rechtsvorm, welke ingezetenen zijn en waarin niet-ingezetenen, direct of indirect, via aandelenkapitaal of anderszins deelnemen en die tot doel hebben of zich in belangrijke mate bezighouden met het ontvangen van middelen van niet-ingezetenen en het doorbetalen daarvan aan niet-ingezetenen.'

In hetzelfde formulier worden een aantal voorbeelden gegeven:

- houdstermaatschappijen van voornamelijk buitenlandse ondernemingen;
- financieringsmaatschappijen die met name aan buitenlandse groepsmaatschappijen leningen verstrekken en die zich voornamelijk vanuit het buitenland financieren;
- royaltymaatschappijen, filmrechten- en muziekrechtenmaatschappijen die vooral uit het buitenland royalty's ontvangen;
- herfactureringsbedrijven die voornamelijk gefactureerd worden door buitenlandse ondernemingen en doorfactureren aan buitenlandse ondernemingen; en
- operational lease bedrijven die met name aan buitenlandse cliënten duurzame gebruiksgoederen verhuren.

De gegevens die DNB verzameld over de BFI's zijn een belangrijke bron voor publicatie over brievenbusmaatschappijen. Zie bijvoorbeeld de bronvermelding in de publicatie van SOMO van 29 maart 2018 'Maatregelen voor het aanpakken brievenbusfirma's hebben geen effect (volgens cijfers van De Nederlandse Bank)'. Ook bij het onderzoek dat door SEO is gedaan naar het effect van de kabinetsmaatregelen tegen belastingontwijking (publicatiedatum 1 januari 2018) vormen de data van DNB over BFI's het uitgangspunt (zie het rapport 'Balansen, inkomsten en uitgaven van BFI's' van SEO economisch onderzoek).

Als de voorgaande definities worden vergeleken dan blijkt de BFI meeromvattend dan de brievenbusfirma. Brievenbusfirma's zijn altijd kunstmatig en op papier tussengeschoven terwijl dat geen voorwaarde is om als BFI te kwalificeren. De vraag is wel hoeveel personeel en hoeveel kantoorruimte er ter beschikking staat aan BFI's die niet als brievenbusfirma kwalificeren en welke activiteiten er door deze groep worden verricht. Inzicht in het antwoord op deze vraag kan duidelijk maken in hoeverre er een directe bijdrage wordt geleverd aan de Nederlandse economie.

2.2 Negatieve en positieve effecten van doorstroomvennootschappen

De hiervoor al genoemde publicatie van SOMO start als volgt:

'Staatssecretaris van Financiën Menno Snel wil af van de slechte fiscale reputatie van Nederland. Door bewindslieden is de afgelopen jaren meerdere malen aangegeven dat de brievenbusmaatschappijen zouden worden aangepakt. Nederland zou geen plek meer moeten bieden aan lege hulzen van multinationale bedrijven, die zonder personeel of reële economische activiteit gebruik maken van de Nederlandse belastingwetgeving. Dit zou volgens de verwachting moeten resulteren in een afname in de stromen die door deze brievenbus-bv's lopen.'

Het negatieve effect dat hier aan de orde komt is dat Nederland een slecht imago krijgt door de brievenbusfirma's. Het AD van 29 mei 2020 schrijft over belastingontwijking via in Nederland gevestigde brievenbusfirma's waar het kabinet een eind aan zal maken door vanaf 2024 een bronheffing te introduceren:

"<..> Het kabinet neemt deze stap, nu blijkt dat er nog veel meer geld via Nederland naar landen met een heel laag tarief stroomt dan tot dusver werd aangenomen. Uit nieuw onderzoek door De Nederlandsche Bank blijkt dat er in 2018 maar liefst 37 miljard euro aan rente, royalty's en dividend vanuit participatiemaatschappijen in Nederland de grens over ging richting aandeelhouders in belastingparadijzen. Eerder werd nog uitgegaan van 22 miljard euro. <..>'

Maar die strijd voert het kabinet niet alleen want zo meldt Transparency.nl op 19 juni 2019: 'Europees Hof klaar met brievenbusfirma's in Nederland'. In het artikel wordt een aantal nadelen aangestipt zoals de relatief kleine bijdrage aan de werkgelegenheid van brievenbusfirma's.

'Om aan te geven hoe omvangrijk het gebruik van brievenbusfirma's in Nederland is; gezamenlijk heeft de branche een balansomvang van 3.6 biljoen, de grootste tak binnen de financiële sector. Groter dan de bankensector (2.3 biljoen) of de pensioenfondsen (1.6 biljoen). Qua werkgelegenheid zorgt deze internationale tak van de financiële wereld voor 0,1%. In 2017 had 94 procent überhaupt geen werknemers in dienst. De daadwerkelijke bijdrage is dus relatief klein. Eerder dit jaar bepaalde het Europees Parlement dat Nederland een belastingparadijs is. Naar schatting lopen andere EU-lidstaten door Nederlandse wetgeving ruim 11 miljard euro mis.

De stempel die Nederland wordt gegeven is controversieel. Een woordvoerder van staatssecretaris Menno Snel (D66) herkent zich helemaal niet in het beeld dat door het Europees Parlement wordt geschetst omdat Nederland juist voorop zou lopen met de aanpak van belastingparadijzen. Tegelijkertijd staat Nederland volgens Tax Justice Network op plaats vier van belastingparadijzen wereldwijd; hoger dan de andere *usual suspects* Zwitserland, Luxemburg en Ierland. Ook het Centraal Planbureau is kritisch op de manieren waarop Nederland belastingontwijking denkt aan te kunnen pakken. Die noemen het plan vooral een PR-stunt om het eigen imago op te vijzelen.'

Het FD van 26 november 2018 kopt 'Stijgende inkomsten brievenbusfirma's dubieus succes'. Wat is het probleem:

'<..> De reële bijdrage aan de nationale economie is namelijk 'verwaarloosbaar', terwijl Nederland er wel meer door moet afdragen aan Brussel. <..>'

Kort samengevat is de klacht dat de doorstromers Nederland wel geld kosten (de bijdrage aan de Europese Unie gaat omhoog) maar niets opleveren. Hoe hard de conclusie over de bijdrage aan de Europese Unie is mij niet helemaal duidelijk. Het lijkt vooral te gaan om situaties van opgepotte winst. En doorstroomvennootschappen, de naam zegt het al, lijken niet gericht op al te langdurig in Nederland oppotten van winsten. Dit punt zou de commissie verder kunnen onderzoeken.

In een interview in het FD van 24 september 2020 geeft Paul Tang aan dat Nederlandse brievenbusmaatschappijen niet bijdragen aan productiviteit of innovatiekracht. Hij is ook een van de drijvende krachten achter #StopBelastingparadijsNederland. Met enige goede wil kan dit worden opgevat als het eerste positieve aspect aan de brievenbusfirma: een stemmentrekker. Gezien de verkiezingsuitslag lijkt de bijdrage van de brievenbusfirma in dit verband niet substantieel. Waar de 'brievenbusbusiness' wel aan wordt verbonden is de magneet die Amsterdam sinds kort lijkt te zijn voor beursnoteringen. Van de faam die Nederland heeft gemaakt als belastingparadijs wordt beweerd dat deze bijdraagt aan de keuze voor het Damrak. Mijns inziens is dit ten onrechte omdat een Nederlandse beursnotering geen speciale fiscale voordelen biedt.

Daarnaast leveren BFI's direct maar vooral indirect een bijdrage aan de werkgelegenheid in Nederland. Een van de opdrachten van deze commissie is vast te stellen hoe groot deze bijdrage is. Ook zou een doorstroomvennootschap de eerste stap kunnen zijn voor een concern om zich anderszins in Nederland te vestigen.

Kort samengevat is de klacht dat de doorstroompraktijk weinig bijdraagt aan de Nederlandse economie maar wel voor een slechte naam zorgt en wellicht de bijdrage aan de Europese Unie verhoogt. Wat meer helderheid over de bijdrage van doorstroomvennootschappen aan de Nederlandse economie is wenselijk.

2.3 Doorstroomvennootschappen

Doorstroomvennootschappen houden zich bezig met het ontvangen en betalen van dividenden, rente en royalty's. De aandelen van de doorstroommaatschappij worden gehouden door een buiten Nederland gevestigde vennootschap. In bepaalde gevallen is daarbij geen sprake van enige economische activiteit, personeel of kantoor in Nederland. Deze zuiver kunstmatige situatie (doorgeefluik) zal ik hierna aanduiden als *brievenbusfirma*. De DNB verzamelt gegevens van

doorstromers. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen brievenbusfirma's en overige doorstromers.

3 Relevante omstandigheden

3.1 Aantrekkingskracht van Nederland op doorstroomvennootschappen

Het artikel 'Afname van activiteiten van vooral kleinere bfi's' van 7 mei 2020 van DNB gaat in op de achtergrond van BFI's.

'In Nederland zijn ruim 12.000 bijzondere financiële instellingen (bfi's) gevestigd. Met een balanstotaal van EUR 3.371 mrd per eind 2018, vormen deze bfi's de grootste Nederlandse financiële sector, groter dan bijvoorbeeld de bancaire sector (EUR 2.202 mrd). BFI's zijn houdster- en financieringsmaatschappijen behorend tot buitenlandse multinationals, zonder niet-financiële productie en werkgelegenheid in Nederland. Door toedoen van deze bfi's is Nederland de grootste ontvanger van directe buitenlandse investeringen ter wereld. Deze directe buitenlandse investeringen blijven niet in Nederland, maar worden geïnvesteerd in buitenlandse dochters. Aldus vormt Nederland een belangrijke schakel in de internationale investeringsstromen van multinationals. Die worden aangetrokken door de deelnemingsvrijstelling en het grote aantal belastingverdragen dat Nederland heeft afgesloten met andere landen om dubbele belastingheffing te voorkomen. Dit in combinatie de afwezigheid van bronbelasting op royalties en rentes alsmede vooraf met de belastingdienst te maken afspraken over belastingheffing (zogenoemde tax rulings).'

Nederland is dus aantrekkelijk voor doorstromers vanwege de deelnemingsvrijstelling, het grote aantal belastingverdragen, de afwezigheid van bronbelasting op royalty's en rente en de tax rulings. Hierna zal worden beschreven wat de relevante ontwikkelingen zijn rond deze factoren.

3.2 Deelnemingsvrijstelling

De deelnemingsvrijstelling is gestoeld op het 'ne bis in idem' beginsel. Ne bis in idem betekent niet twee keer voor hetzelfde. Winst die bij de dochter belastbaar is wordt daarom niet nogmaals belast na uitkering aan de moeder. Voor doorstromers betekent dit dat ontvangen dividend in beginsel vrijgesteld zal zijn voor de vennootschapsbelasting. Door de doorstromer uitgekeerd dividend is overigens niet aftrekbaar voor de vennootschapsbelasting. Er kan wel dividendbelasting verschuldigd zijn als de doorstromer winst uitkeert.

De deelnemingsvrijstelling is alleen van belang voor dividenden en geldt dus niet voor rente en royalty's. Ontvangen rente en royalty's worden in de heffing van vennootschapsbelasting betrokken, betaalde rente en royalty's zijn aftrekbaar.¹

3.3 Belastingverdragen en EU-recht

Nederland heeft veel belastingverdragen afgesloten in de loop der tijd. Voor wat betreft dividenden (geen portfoliodividenden), rente en royalty's streeft Nederland naar woonlandheffing. Dat betekent dat bij ontvangen dividenden, rente en royalty's geen bronbelasting wordt geheven in het

¹ Uitzondering hierbij is de bepaling in de vennootschapsbelasting waarbij ontvangen en betaalde rente en royalty's niet tot de winst worden gerekend.¹ Deze bepaling klinkt aantrekkelijk maar is dat niet omdat wel vennootschapsbelasting zal moeten worden betaald in verband met de dienstverlening door de doorstromer. Bovendien zal de informatie dat de rente en royalty's niet in het fiscale resultaat in Nederland zijn meegenomen worden uitgewisseld aan de betrokken landen. Dat kan aanleiding zijn tot (extra) belastingheffing in die landen.

(buitenlandse) bronland en op vanuit Nederland betaalde dividenden, rente en royalty's evenmin. Dat maakt Nederland een aantrekkelijk doorstroomland. Waar brievenbusmaatschappijen profiteren van deze verdragen is het de vraag of dit in overeenstemming is met de bedoeling van deze verdragen. Vanuit Nederlands perspectief is daar eenzijdig al een negatief antwoord op gegeven in geval te weinig reële risico's worden gelopen ten aanzien van rente- of royaltystromen. De in de art. 8c Wet op de vennootschapsbelasting opgenomen wettelijke bepaling zorgt er dan voor dat geen beroep kan worden gedaan op de Nederlandse belastingverdragen. Andere landen zullen als dit artikel van toepassing is, door uitwisseling van informatie op de hoogte worden gesteld en kunnen bronbelasting (na)heffen. Omdat deze bepaling al op 1 januari 2002 is ingevoerd kan worden geconcludeerd dat deze de doorstroom niet heeft doen stoppen. Meer mag worden verwacht van de recente ontwikkelingen op het gebied van de belastingverdragen.

Nederland heeft als deelnemend land aan het BEPS-project van de OECD, het BEPS-actiepunt 6 omarmd wat betekent dat verdragsmisbruik zal worden bestreden. In dit kader kunnen alle landen waar Nederland een belastingverdrag mee heeft gesloten op eenvoudige wijze een anti-misbruik bepaling opnemen in het bestaande verdrag. Met een heel aantal landen is op basis hiervan per 1 januari 2020 een zogenaamde 'Principal Purpose Test' ('PPT') aan het verdrag toegevoegd. Per 1 januari zijn daar weer nieuwe landen bijgekomen. Ondertussen is door middel van deze supersnelle route van het zogenaamde Multilateraal Instrument in 37 verdragen een PPT ingebracht. Door deze test worden verdragsvoordelen niet gegund als het behalen van de verdragsvoordelen voorop staat in plaats van een zakelijk doel.

Dit is voor brievenbusfirma's als die zuiver voor de fiscaliteit in Nederland zitten, geen aangename ontwikkeling. Het land wiens bronbelasting niet kon worden geheven vanwege het tussenschuiven van een Nederlandse brievenbusfirma in de concernstructuur kan (nu zeker) belasting heffen. Met een PPT in het verdrag tussen Nederland en het bronland zijn verdragsvoordelen namelijk niet beschikbaar voor brievenbusfirma's in Nederland die dividenden, rente of royalty's uit dat verdragsland ontvangen.

Eenzelfde richting is ingeslagen door het Hof van Justitie EU. Ook de door het Hof op 26 februari 2019 gewezen 'Deense arresten' zijn bepaald niet positief voor brievenbusfirma's.² Uit deze arresten blijkt dat de voordelen voortvloeiend uit de Moeder-dochterrichtlijn en de Interest- en royaltyrichtlijn niet gelden voor doorstroomvennootschappen zonder economische rechtvaardiging. Voor een brievenbusfirma betekent dit dat verlaging van bronbelasting op interest, royalty's en dividend afkomstig uit Europese lidstaten niet tot de mogelijkheden behoort op basis van het EU-recht.

Het niet in aanmerking komen voor voordelen op basis van verdragen en EU-recht is hiermee de norm geworden voor brievenbusfirma's in Nederland. In de EU geldt deze norm tussen de lidstaten altijd over en weer vanwege de jurisprudentie van het Hof van Justitie EU. Voor de verdragen geldt dat ook het land waarmee Nederland een verdrag heeft gesloten mee moet gaan met deze norm zodat het verdrag wordt aangepast.

3.4 Dividendbelasting en bronbelasting op rente en royalty's

Nederland staat (ondertussen ten onrechte) bekend als een aantrekkelijk land voor doorstromers omdat geen bronbelasting wordt geheven. Los van het feit dat per 1 januari jl. bronbelasting is geïntroduceerd op rente en royalty's, heft Nederland 15% dividendbelasting. Dat is een bronbelasting op winstuitkeringen door in Nederland gevestigde vennootschappen. Dividend (maar ook interest en royalty's) dat door Nederland stroomt en derhalve door een doorstroomvennootschap als dividend wordt uitgekeerd is in beginsel belast met dividendbelasting. Vanwege de inhoudingsvrijstelling in de dividendbelasting in combinatie met belastingverdragen, worden buitenlandse aandeelhouders in verdragslanden met een deelneming in een doorstroomvennootschap niet belast met dividendbelasting.

² HvJ EU 26 februari 2019 in de gevoegde zaken C-115/16, C-118/16, C-119/16 en C-299/16, ECLI:EU:C:2019:134 en HvJ EU 26 februari 2019 in de gevoegde zaken C-116/16 en C-117/16, ECLI:EU:C:2019:135.

Als de betreffende buitenlandse aandeelhouder zelf als brievenbusfirma kwalificeert dan is alsnog Nederlandse dividendbelasting verschuldigd als het gaat om een aandeelhouder gevestigd binnen de EU of in een verdragsland met PPT (of andere anti-misbruik maatregelen in het verdrag). Maar in de regel zal door een doorstroomvennootschap uitbetaald dividend alleen belast zijn met dividendbelasting als er geen belastingverdrag is overeengekomen met het land van vestiging van de buitenlandse aandeelhouder. Van het introduceren van een bronheffing op dividenden mag in dit verband dus niet al te veel worden verwacht, er bestaat immers al een bronheffing. Een terechte vraag gesteld in het FD van 2 juni 2020 is of niet zou kunnen worden volstaan met een aanpassing in de huidige wet op dividendbelasting.

' <...> Fiscalisten zijn verrast door het kabinetsbesluit om een extra heffing in te voeren op dividend dat naar belastingparadijzen wordt uitbetaald. Het ligt veel meer voor de hand de mazen te dichten in de bestaande dividendbelasting, nadat het kabinet is teruggekomen van zijn voornemen om deze belasting af te schaffen. <...> '

Bronbelasting op dividend is als zodanig dus niet nieuw, bronbelasting op interest en royalty's is dat wel. Deze bronheffing heeft als doel om betaling van interest en royalty's naar belastingparadijzen te voorkomen. Om te zorgen dat deze stromen worden gestopt is gekozen voor een hoog tarief van 25% (het hoogste tarief van de vennootschapsbelasting) dat wordt geheven als de stroom naar een laagbelastende jurisdictie gaat. In de regeling laagbelastende staten en niet-coöperatieve rechtsgebieden voor belastingdoeleinden wordt per jaar vastgesteld welke jurisdicties als laagbelastend kwalificeren. Voor 2021 zijn dat Anguilla, Bahama's, Bahrein, Barbados, Bermuda, Britse Maagdeneilanden, Guernsey, Isle of Man, Jersey, Kaaimaneilanden, Turkmenistan, Turks- en Caicoseilanden, Vanuatu, Verenigde Arabische Emiraten, Amerikaanse Maagdeneilanden, Amerikaans Samoa, Anguilla, Barbados, Fiji, Guam, Palau, Panama, Samoa, Seychellen, Trinidad en Tobago en Vanuatu.³ Afgaande op de publicatie 'Doorsluisland NL doorgelicht' van het Centraal Planbureau zit hier een aantal bestemmingen bij die voorheen aantrekkelijk waren voor het doorstromen vanuit Nederland. In deze publicatie wordt ook ingegaan op het doorsluizen naar andere doorsluislanden. Ook dit wordt lastiger vanwege de nieuwe bronbelasting. Als belasting wordt ontgaan door het tussenschuiven van de buitenlandse 'doorsluisvennootschap' dan is toch bronheffing verschuldigd in Nederland.

De introductie van bronbelasting maakt Nederland onaantrekkelijker als doorstroomland. Het Centraal Planbureau schrijft in 'Netwerkanalyse van een Nederlandse voorwaardelijke bronbelasting op renten en royalty's: 'Invoering van de maatregel maakt dat de stromen vanuit Nederland naar de aangemerkte laagbelastende landen verdwijnen. Wereldwijd neemt het potentieel voor belastingontwijking door doorsluizen niet af '.

3.5 Ruling met de Belastingdienst

In Nederland bestaat de mogelijkheid om vooroverleg te voeren. Dit vooroverleg kan leiden tot een afspraak met de Belastingdienst waarmee zekerheid wordt verkregen ten aanzien van de fiscale positie. Mits de feiten juist en volledig worden weergegeven kunnen fiscale risico's met een dergelijke ruling worden afgedekt. In een doorstroomsituatie kan het bijvoorbeeld interessant zijn om zekerheid te verkrijgen over deelnemingsvrijstelling voor inkomende dividenden, de inhoudingsvrijstelling voor uitgaande dividenden of de passende beloning die de doorstroomer in Nederland moet aangeven.

Voor het verkrijgen van zekerheid is van belang dat er sprake is van relevante 'substance'. Sinds 1 juli 2019 is het nodig om voldoende economische nexus in Nederland te hebben om in aanmerking te komen voor vooroverleg (met een internationaal karakter).⁴ Dat betekent dat 'het verzoekende lichaam deel uitmaakt van een concern dat in Nederland bedrijfseconomische operationele activiteiten uitoefent <..> en er bovendien voor rekening en risico van de verzoekende

³ Voor de landen waarmee een verdrag is overeengekomen geldt in beginsel een overgangperiode van 3 jaar waarin nog geen bronbelasting op rente en royalty's verschuldigd is.

⁴ Besluit vooroverleg ruling met een internationaal karakter van 19 juni 2019, nr. 2019/13003.

belanghebbende bedrijfseconomische operationele activiteiten worden uitgeoefend, waarvoor op concernniveau voldoende relevant personeel in Nederland aanwezig is'. Brievenbusfirma's komen dus niet in aanmerking voor een ruling. Los van de economische nexus geldt dat geen ruling verkrijgbaar zal zijn als belastingbesparing in Nederland of het buitenland een van de hoofddoelen is voor een transactie of constructie. En zekerheid zal evenmin worden verkregen als een laagbelastend land betrokken is. Alle (internationale) afspraken die worden gemaakt worden overigens uitgewisseld en samengevat gepubliceerd.

De conclusie is dat als het gaat om zekerheid vooraf die uitmondt in een belastingruling Nederland voor brievenbusfirma's niet langer een aantrekkelijk land is. Iets algemener gesteld zal het zeer uitzonderlijk zijn dat door een doorstroomvennootschap een belastingruling wordt verkregen.

3.6 Conclusie relevante omstandigheden

Het is er voor doorstromers in Nederland vanuit fiscaal perspectief niet aangenamer op geworden de laatste jaren. Voor de inkomende dividenden, rente en royalty's kan een doorstroomvennootschap vanwege EU-jurisprudentie en anti-misbruikbepalingen in verdragen bronbelasting verschuldigd zijn in het land van waaruit de dividenden, rente en royalty's worden betaald. Uitgaande dividenden, interest en royalty's die naar laagbelastende jurisdicties stroomden zullen moeten worden beëindigd vanwege de geïntroduceerde bronbelasting van 25%. Aan de eisen die worden gesteld om in aanmerking te komen voor een afspraak in de vorm van een belastingruling lijkt geen doorstroomvennootschap te kunnen voldoen. Van de 'paradijselijke' kenmerken van Nederland is niet veel meer over.

4 Beleidsopties

De laatste jaren is er fiscaal veel veranderd voor doorstroomvennootschappen in Nederland. Welke impact dit exact gaat hebben zal nog even moeten worden afgewacht. Zowel voor de ingaande als uitgaande dividenden, rente en royalty's is nagedacht over mogelijk misbruik en hoe dit te beperken. Verder gaande maatregelen kunnen het reële bedrijfsleven benadelen en het stapelen van maatregelen lijkt mij weinig zinvol.

Wat mijns inziens wel een pad is dat de commissie in zou kunnen verkennen om belastingontwijking door doorstromers tegen te gaan is het vergroten van de transparantie. Dat kan gaan om transparantie tussen overheden maar ook om transparantie tussen bedrijven en het publiek. Het zal dan met name moeten gaan om welke 'substance' de doorstroomvennootschappen hebben in Nederland, is er sprake van een bijdrage aan de Nederlandse economie? Wellicht dat een uitbreiding van de gegevens die DNB verzameld van BFI's een rol zou kunnen spelen.

Vanwege het verzamelen van gegevens door DNB van de BFI's lijkt het mij het onderzoeken waard of deze kosten ook (kunnen) worden doorbelast aan de BFI's. Het is onnodig belastend om deze kosten te laten drukken op partijen waar DNB toezicht op houdt.